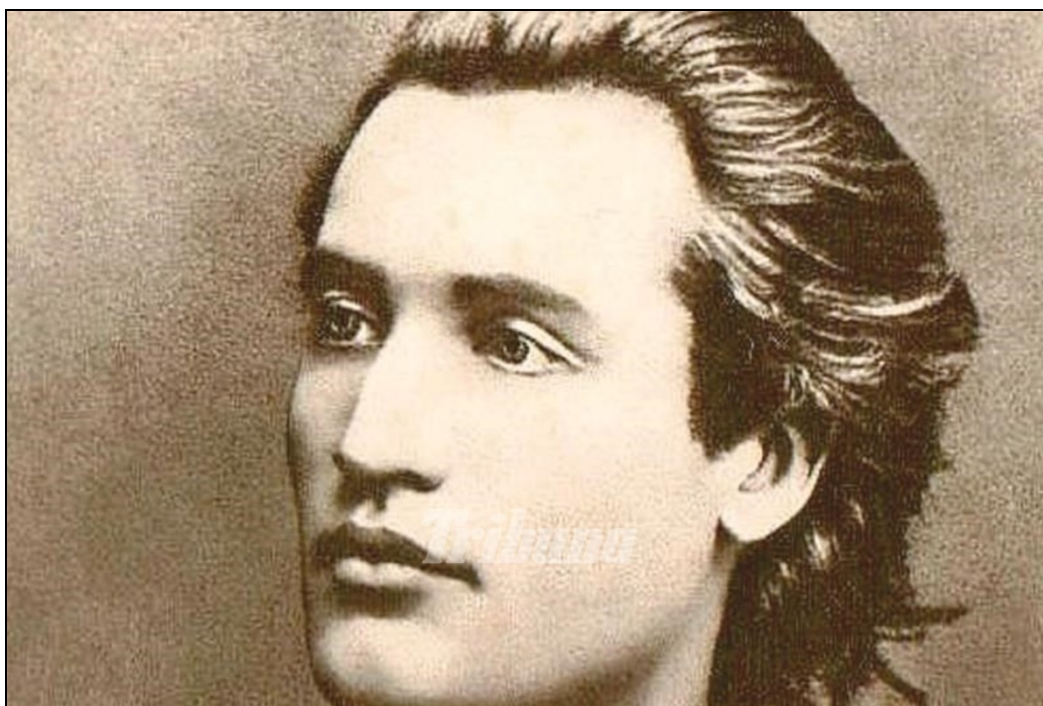

2016 - anul COȘBUC (II)

Eminescu îi scria lui Slavici: „a munci ca mine și a nu avea – deplorabil!”

Debutul lui Coșbuc la „Tribuna” amintește de venirea lui Eminescu la „Timpul”. Ioan Slavici a sprijinit tinerele talente literare - în măsura posibilităților - tot așa cum a fost sprijinit și el, la începutul carierei sale jurnalistice.

În amintirile sale Ioan Slavici mărturisește că: „Sunt nu numai la noi, ci și aiurea puțini scrietorii, care n’au primit în anumite împrejurări asemenea ajutoare. Eu însu-mi am primit prin mijlocirea d-lui Iacob Negruzzi dela „Junimea” ajutoare atât fiind student la Viena, cât și în timpul unei boli mai îndelungate.

Numai oameni de nimic au putut însă să presupună, că mi s’a cerut vre-o dată în schimb vre-un serviciu siluit.

Pentru-ca să poți lucra, trebuie neapărat să trăiești, și numai nemernicilor le trece prin minte gândul, că cel ce dă mijloace de traiu vrea să corumpă, iar cel ce le primește își vinde sufletul.

Mai vârtos nemernic trebuie să fie cel ce insinuă, că te-ai vândut când nu ai primit ajutor, ci ai luat asupra ta o sarcină potrivită cu destoiniciile tale.

Cât pentru mine îndeosebi, am după toate, prin câte am trecut, dreptul de a face ori-și-ce, și puțin îmi pasă, ce va crede și ce nu va crede despre mine o lume zăpăcită de amăgitori, care mâne ori poimâne se vor da ei înși-și între dânșii de rușine”.

România sărbătorește anual - în 15 ianuarie – „Ziua nașterii poetului național al românilor”, Mihai Eminescu, recunoscută oficial ca „Ziua Culturii Naționale”; acum se cuvine a republica un fragment edificator privind modul cum Ioan Slavici sprijinea tinerii scriitori români:

«Sunt acum atâți și atâți ani i-am făcut lui Mihai Eminescu propunerea, ca să vie dela Iași la București și să lucrăm împreună în redacțiunea ziarului „Timpul”.

El mi-a dat următorul răspuns:

„Iași, 12 octomvrie 877.

DRAGĂ IENI,

Dacă m’ar hotărî cineva să vin la București, ai fi tocmai tu. A-ți spune pe larg câte împrejurări contribue a-mi face Iașii nesuferiți, ar însemna a scrie volume; destul că-i Krähwinkel, unde toată lumea se ocupă de un om, ori cât de călugăr ar fi, ori cum mi-ar semăna mie. Unaustehlich!

Dar n’am cu ce veni. Asta m’a făcut să-mi țin gura pân’acuma. – 100 de fr. am pe lună; din ce dracu să plec?

Am și bagajie: cărți, manuscrise, cioboate vechi, lăzi cu șoareci și molii, populate la încheieturi cu deosebite naționalități de ploșnițe. Cu ce să transport aceste roiuri de avere, mobilă în sens larg al cuvântului.

În acest sens îi scriu și maestrului nostru:

A nu munci și a nu avea – just.

A nu munci și avea – superb!

A munci ca mine și a nu avea – deplorabil!

A munci și a avea – just.

Prin urmare deja considerentul din urmă m’ar face să vin la București pe aripele lui Aiolos, - (E ol hoch-poetisch).

Așa dar bani de drum și vin. Al tău sumo cum amore.

M. Eminescu.”

Nu mai încape nici o îndoială, că era mare miseria, în care trăia Eminescu. Numai unui om lipsit de judecată și de firescul simțiment de pietate ar putea însă să-i treacă prin minte gândul, că făcând propunerea, eu am fost samsar, care face vânătătoare de suflete, iar Eminescu, primind-o, și-a vândut condeiul și-a intrat în simbria cui-va. El a primit propunerea fiind-că era convins că va putea să lucreze cum îl mână firea lui. Dacă l’ar fi vărsat cineva de sus până jos în aur, el tot n’ar fi intrat în redacțiunea ziarului „Românul”, ca să lucreze alături cu sectarul „Gedem”, ori cu „dolichodactilul” Costinescu. Știm cu toții, că li s’a făcut multora urgisit și a trăit și mai departe’ n miserie, dar a rămas stăpân pe condeiul său câtă vreme a fost în stare să-l poarte.» (Ioan Slavici, Sbuciumări politice la românii din Ungaria, București, 1911, pag. 15-20)

Ioan Slavici a păstrat și cultivat toată viața imaginea marelui său prieten, combătând denigratorii acestuia și în paginile cotidianului Tribuna (nr. 268-269 din 1892), la câțiva ani după stingerea acestuia din viață:

«Lăudatu-l-au pe Eminescu mulți, de când a murit, defăimându-l, și mulți l-au defăimat lăudându-l: asta e soarta lui, soarte comună tuturor acelor pe care Dumnezeu nu i-a lăsat să fie oameni de rând.

Era la modă Eminescu și mulți au fost care căutau să-și facă nume în lume scriind fie de bine, fie de rău despre dânsul, ceea ce le trecea prin minte și le venea la socoteală (...) Ori nu cumva Eminescu a fost în viața lui atât de părăsit, încât astăzi, câțiva ani după moartea lui, să nu mai fie în lumea asta nimeni, care se simte greu rănit, când despre omul Eminescu se vorbește fără de cuvenitul cumpăt!? N-a iubit el pe nimeni? N-a fost el de nimeni iubit? Nu e în lumea asta nimeni care, murind el, a pierdut o parte mai mică ori mai mare din farmecul vieții, din dulceața ei? Nu e nimeni care se înduioșează, când își aduce aminte de el? Nu vorbesc de durerea mea, care e numai a mea și numai mie are să-mi rămână. Sunt însă în aproape toate țările române mulți care l-au cunoscut și era peste puțină să cunoști și să nu iubești pe acel om frumos și totdeauna răsător, care n-avea în el iubire de sine, nu cerea de la nimeni nimic, nu i se punea nimănui în cale, nu râvnea nici la bunuri, nici la onoruri lumești, visa în toate clipele vieții lui fericirea neamului și te fura cu vorba, ca să te poarte prin lumi mai frumoase decât cea văzută a avea. Era chiar în glasul lui un timbru atât de duios, încât nu se putea să nu-l fi auzit fără ca să dorești a țî-l reaminti și din gura lui nici ocară nu putea să te mârhească. De aceea, și mai ales de aceea, viața lui tristă și încă mai tristă a lui moarte a produs în societatea noastră o jale adâncă și persistentă.»
(va urma)

Marius Halmaghi

Sursa on-line:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2016-anul-cosbuc-ii-eminescu-ii-scria-lui-slavici-a-munci-ca-mine-si-a-nu-avea-deplorabil-113172.html>

În: *Tribuna*, 10 ianuarie 2016.

The screenshot shows a web browser window with the URL www.tribuna.ro/stiri/cultura/2016-anul-cosbuc-ii-eminescu-ii-scria-lui-slavici-a-munci-ca-mine-si-a-nu-avea-deplorabil-113172.html. The page features the Tribuna logo with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". A navigation bar includes categories like Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main article title is "2016 - anul COȘBUC (II): Eminescu îi scria lui Slavici: 'a munci ca mine și a nu avea – deplorabil!'". Below the title, it shows the date "10.01.2016 21:57", "1563 vizualizari", and "0 comentarii". There are also social media sharing buttons for Facebook, Twitter, and another platform, and a search bar labeled "Cautare".